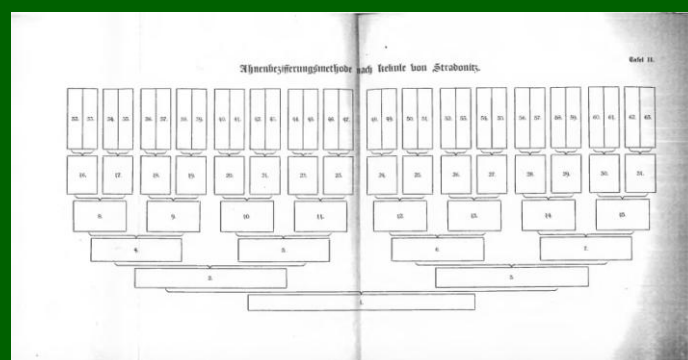
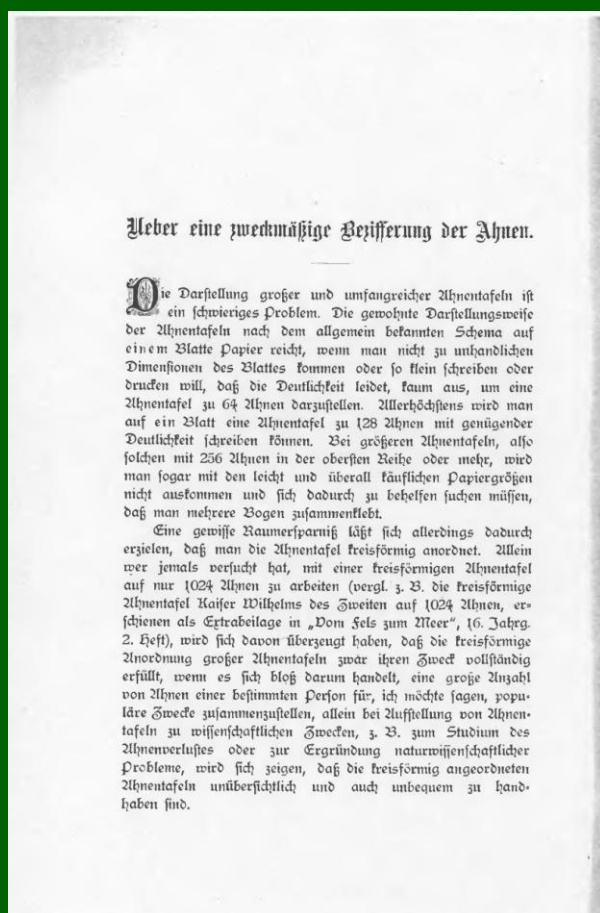

A MAGYAR CSALÁDTÖRTÉNET-KUTATÓ EGYESÜLET KIADVÁNYA

Stephan Kekule von Stradonitz *Über eine zweckmäßige Bezifferung der Ahnen* című híres cikkének első és utolsó két oldala

Forrás: <http://wiki-de.genealogy.net>

IV. évfolyam, 1. szám

2014

IMPRESSZUM

Matrikula

a

MAGYAR

CSALÁDTÖRTÉNET-KUTATÓ

EGYESÜLET

kiadványa

matrikula@macse.org

Felelős kiadó: Dr. Kollega Tarsoly István

Szerkesztő: Dr. Hatvany Béla Csaba

Szaklektor (történelem, genealógia, heraldika):

Babcsányi Judit és Babcsányi István

Szaklektor (számítástechnika): Lerch János

Nyelvi lektor: Babcsányi Judit és Babcsányi István

Megjelenik évente négyszer: március, június, szeptember és december hónapokban. A kiadvány szabadon és csakis díjmentesen terjeszthető. Kéziratokat a szerkesztő e-mail címére várunk legkésőbb a megjelenési hónap elsejéig. A cikkek tartalmáért, beleértve a cikkhez kapcsolódó képanyagot is, a szerzők felelnek.

IV. évfolyam 1. szám

© MACSE 2014

TARTALOM

- Erdős Pál: *A borosjenői nemes és borosjenői és szegedi gróf Tisza család rövid története* 1
- Vasy Endre Levente: *Egy nem mindennapi polgári életút a XIX. században. Dr. Tarczay Kálmán élete (harmadik rész)* 21

A borosjenői nemes és borosjenői és szegedi gróf Tisza család rövid története

Erdős Pál, Geszt (porcsalma@gmail.com)

A borosjenői Tisza család – mint annyi sok más nemesi családnak – legrégebbi történetére vonatkozólag igen gyér adatok maradtak fenn, s ezek egy részénél az összekötő kapcsot legfeljebb a név azonossága nyújtja, ez pedig nem mindig kétségtelen bizonyítéka az egy családhoz tartozásnak.

Tisza személynévvel már az Árpád-ház alatt találkozunk, egy II. Endre király alatt 1211 évben kelt oklevélben Tyza filius Nuuhu nevű udvarnokról van említés, mintegy száz évvel később egy Tisza (Thesa, Thyssa, Tyssa) mester szerepel, aki mint Mária királyné apródja kezdi pályafutását s később mint I. Károly második nejének, Erzsébetnek ajtónállója hű szolgálatai jutalmául Érd, Ladány és Üröm falukat kapta, s ezeken kívül Boros-Jenőn is volt jószágga. De nem a Zaránd vármegyei Borosjenőn, ahol a későbbi Tiszák szerepelnek, hanem Pilis vármegyében (ma Pilisborosjenő).

1327-ben Tiszay Pál Csongrád vármegye szolgabírája, 1341-ben Tisza Jakab fia Bihar vármegyében, Süvegden birtokosok. Itt aztán hosszú időre megszűnnek a különben is gyér adatok, egész a XVI. századig.

Ekkor kap címeres nemességet 1578. április 12-én Rudolf királytól Tisza Tamás feleségével, Orsolyával, gyermekeivel, Mihállyal, Katával, Ilonával és László nevű testvérével egyetemben (1551-ben tért haza konstantinápolyi követségéből). Ez a Tisza címer viszont teljesen más volt, mint a ma ismert Tisza címer, zöld mezőben ágaskodó farkas és hold. Tisza Tamásnak háza, szőlője és földje volt Szatmáron és Tasnádon. Gyermekei sorsát pedig homály fedi.

Mindezek a Tiszák lehetnek a mai borosjenői Tisza família ősei, de összekötő genealógiai kapcsolás híján minden kétséget kizárólag legelső ősnek Tisza György deákot kell tekinteni.

Aki feleségével és két sógorával együtt 1636. június 21-én I. Rákóczi György erdélyi fejedelemtől Arad, Csanád és Temes vármegyékben a török hódoltsági területhez tartozó vidékeken tizennégy falut és pusztát kapott adományba. A lánya, Erzsébet Csulay György erdélyi református püspök felesége lett.

Fia, Tisza István, aki birtokszerzései és ügyes gazdálkodása, valamint politikai szereplése és Várad védelménél kitüntetett vitézsége által először emelte ki a Tisza nevet a közrendű nemesek sorából.

Tisza lakhelye a Zaránd vármegyei Borosjenőben volt, onnan intézte ügyeit. Közhivatalt is vállalt: 1649-ben Zaránd vármegye szolgabírája, 1651-ben országgyűlési követe, majd alispánja lett. Ambícióját ez nem elégitette ki, s e tekintetben helyzete is kedvező volt, meghitt barátja, a történetíró Szalárdi János és sógora, Csulay püspök az erdélyi fejedelmi udvarnál befolyásos emberek voltak, s célja elérésében hathatósan támogatták.

Így történt, hogy amikor II. Rákóczi György elhatározta magát arra, hogy megszerzi a lengyel koronát, Tisza Istvánt szemelte ki, hogy a török udvart a vállalkozás iránt kedvezőleg hangolja. Tisza István gyermekkorától ismerte a törököt, e mellett ügyes, éles eszű s óvatos embernek ismerték, és erre a szerepre éppen ilyen ember kellett.

1656-ban foglalta el Tisza a kapitányi állását, s bár elég óvatosan járt el, nem háríthatta el Rákóczi bukását, sőt magát is baj érte miatta, mert mikor Konstantinápolyban meghallották, hogy Rákóczi Lengyelországból visszavonul, követtársaival együtt elfogták és a Héttoronyba zárták. 1658 végén innen kiszabadult ugyan, de az idő alatt Borosjenő megadta magát a töröknek, s Tisza Istvánnak egyelőre kilátásai sem voltak, hogy régi birtokaihoz juthasson. Dévára ment s a Barcsay Ákos hívei közé állt, ezután még viszontagságosabb napok vártak rá.

1660-ban Gyulay, aki Rákóczi híve volt, elfogatta, és három hónapig fogságban tartotta. Innen Váradra ment, amelyet nemsokára a török fogott körül. Tisza Istvánt itt az öt bástya közül az ostromnak legjobban kitett Aranyosbástya kapitányává választották s tanulatlan pattantyúsaival 46 napig védte ezt a gyakorlott török tüzérség ellenében, amikor 1660. augusztus 27-én megfogyva és elgyengülve az őrség megadta magát.

Tisza ekkor a szabadon elvonuló őrséggel Debrecenbe ment, ahol harmincadosnak, később Kővár kapitányának tette meg Barcsay Ákos fejedelem. Ez volt a legfényesebb állása, melyet viszontagságteljes élete során kivívott.

Ennek is csak kevés ideig örülhetett, Barcsay fejedelem bukásával újra földönfutóvá lett s Déván húzta meg magát feleségével Doczó Zsuzsannával és leányával, Sárával (dési Alvinczy András felesége) együtt, letűnt a nyilvános szereplés teréről.

A család története Tisza György által elkezdett és Tisza László által 1748-ban befejezett országos hírű perrel folytatódik, az ügyvédje Lehoczky Dávid volt. Olyan ellenfelekkel kellett megküzdenie a kisjenői uradalomért, mint a császári ügyész vagy Rajnárd modenai herceg.

Azonban csere folytán Geszt és Mezőgyán falukat kapta meg a hozzátartozó pusztákkal együtt: Vátyon, Begécs, Bogyoszló, Mátéháza.

1761-ben megnősült, választottja az előkelő és gazdag bályoki Hégen-Szénás Rebeka volt, akitől a halál elszólította 9 év házasság után, az akkor 26 éves Rebeka itt maradt a hatalmas birtokkal és két kiskorú gyerekkel.

Az előbbi feladatot nagy nehezen ellátta, míg a másikat úgy oldotta meg, hogy beíratta a gyerekeket a debreceni református kollégiumba.

Idősebb fia István, 1800-ban Bécsben öngyilkos lett, míg László Bihar vármegye főjegyzője és országgyűlési követe lett.

1795-ben megnősült, feleségül vette Teleki Lajos és Tholdy Sára leányát, Katalint, 9 gyermekükből öt érte el a felnőtt kort: Karolina (1797, férje báró Egloffstein Adalbert), Lajos (1798), Amália (1803, férje báró Lederer Károly altábornagy), Vilma (1805, férje regliczei és luznai báró Luzénszky Pál császári-királyi kamarás), Paulina (1812, férje sóvári Soós Tamás).

Tisza Lajos (Nagyvárad, 1798. augusztus 5. – Geszt, 1856. augusztus 20.) Bihar vármegye főispáni helytartója, császári-királyi kamarás.

Szülei: Tisza László (1765-1831) és Teleki Katalin (1777-1820). Felesége: széki Teleki Juliana (1805-1863) grófnő.

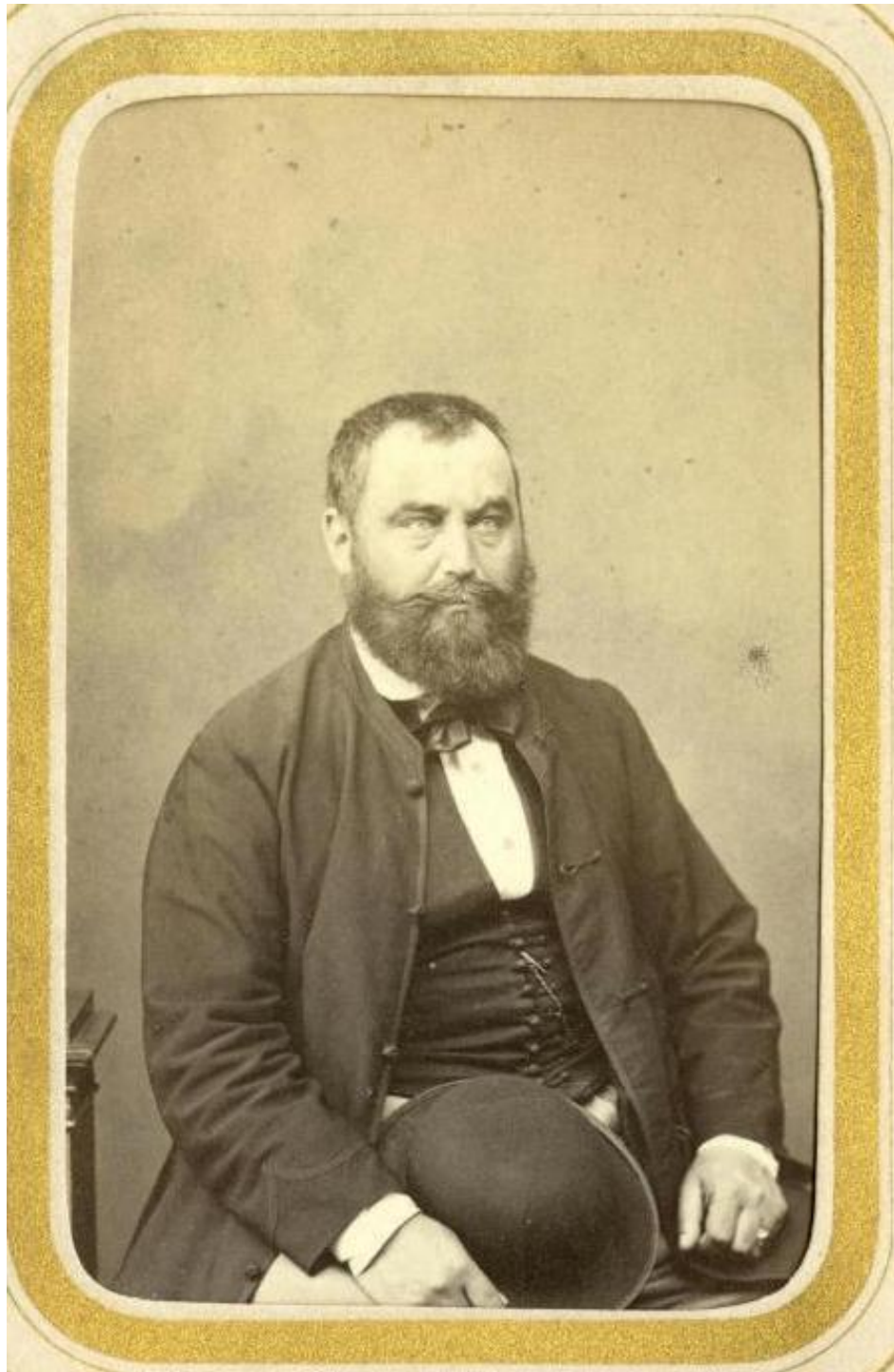

Tanulmányait a geszti szülői háznál kezdte 1809-1810 között Igaz Sámuel író és 1810-től pedig Rész-Ensel Sándor ügyvéd vezérlete alatt. A gimnáziumot Debrecenben végezte, majd Bécsbe ment és ott két évet töltött el. 1814-1818 között elvégezte a debreceni jogakadémiát. A közigazgatási ismereteit a Bihar vármegyei főbb hivatalnokoknál, majd gróf Majláth György országbíró mellett tanulta. 1825-ben Bihar vármegye első aljegyzője lett. 1825. március 7-én Marosvásárhelyen házasságot kötött széki Teleki Julianna grófnővel Bécsben, 1823. július 25-én – I. Ferenc által kiadott királyi engedéllyel, mert menyasszonya még 18 éves volt. 1829-ben Bihar vármegye főjegyzője, 1831-ben a nagyszalontai református egyházmegye segédgondnoka volt. 1832-ben Bihar vármegye első alispánja és országgyűlési követe lett. 1837-ben ismét Bihar vármegye első alispánjává választották meg.

1841-1848 között Bihar vármegye főispáni helytartója volt. 1848-ban visszavonult a politikai élettől a geszti birtokára gazdálkodni. 1856-ban hunyt el Geszten, ötvennyolc éves korában.

Fiai:

Tisza László (1829-1902) 1848-as honvéd főhadnagy, országgyűlési képviselő, református főgondnok, politikus.

Felesége németprónai Holles Otilia (1831-1904).

Négy gyermekük született: Ilona (1855-1925, férje gróf Tisza István), Etelka (1857-1931, férje Zeyk Károly), Jolán (1860-1948, férje gróf Bethlen Pál), Anna (1862-1918, férje Sándor János).

1848 elején királyi táblai felesküdt jegyző (jurátus). 1848. március 15. után beállt nemzetőrnek, később mint főhadnagy a Nádor huszárokhoz, majd a Miklós huszárezredbe lépett át, és főhadnagyi ranggal dandárparancsnoki segéd lett. 1848 végén a szerencsétlen kimenetelű móri csatában megsebesült és a Nagyvárad melletti Püspökfürdőben keresett gyógyulást, itt érte a világosi fegyverletétel híre is. A felgyógyulása után hadifogságba esett, de megmenekült. Miután sebei miatt a besorozástól is felmentették, kiment Berlinbe, ahol másfél évet töltött komoly tanulmányok közt, majd Párizsba és Angliába utazott a politikai intézmények megismerése és az elméleti és gyakorlati közgazdaság tanulmányozása céljából. 1852-ben visszatért Erdélybe, és mint az erdélyi gazdasági egyesület alelnöke a mező-nagy-csáni 9281 katasztrális hold terjedelmű mintagazdasággá alakított birtokán gazdálkodott. A lovaregylet megalapításának is az egyik kezdeményezője volt. Sokat buzgózkodott a protestáns egyház érdekeiben, mint a nagyenyedi református egyházmegye gondnoka. 1860-ban bekapcsolódott a politikai életbe.

1861-ben Torda vármegye főispáni hivatalát felajánlották neki, de nem fogadta el, helyette Bihar vármegye tenkei kerülete választotta meg országgyűlési képviselőjéül, és mint ilyen jelent meg a pesti csonka országgyűlésen. 1863-1864 között Torda városa egymás után négyszer választotta meg követének a nagyszebeni tartománygyűlésre. Az 1865. évi elnapolt kolozsvári gyűlésen Torda vármegyét képviselte. 1866-ban megjelent a pesti országgyűlésen.

1884 óta Krassó-Szörény vármegye bogsáni kerületének országgyűlési képviselője volt, a Szabadelvű Párt tagja. 1887-ben a képviselőház legrégibb tagjainak egyike, képviselte a tordai és a lugosi kerületeket. A véderőbizottságnak és a honvédegylet központi választmányának volt az elnöke, a déli vasúttársaság igazgatósági tagja és a bécsi általános biztosító társaság budapesti vezérképviselője. Birtokai: Mező-Nagy-Csán és Nagygyanté uradalmak, valamint Eperjes, Hárombokoralja egy kis része, Kisgyanté és Nagykút lapos.

Tisza Kálmán (Nagyvárad, 1830. december 10. – Budapest, 1902. március 23.) földbirtokos, miniszterelnök, országgyűlési képviselő, politikus.

Felesége: hochenezbachi, dürnai és neuhausi Degenfeld-Schonburg Ilona (1839-1913) grófnő, császári-királyi csillagkeresztes palotahölgy.

Gyermekei: István (1861-1918, felesége Tisza Ilona (1855-1925)), Paulina (1862-1941, férje báró Radvánszky Béla (1849-1906)), Kálmán (1867-1947, felesége Keglevich Erzsébet (1879-1920) grófnő) és Lajos (1879-1942). 1848-ban a Batthyány kormány vallás- és közoktatásügyi minisztériumában segédfogalmazó volt, a honvédelmi bizottmányt Debrecenbe is követte. Az 1848-1849. évi forradalom és szabadságharc leverése után másfél évre, külföldre emigrált. 1855-ben a nagyszalontai református egyházmegye segédgondnokává választották. 1860-ban visszautasította a Bihar vármegyei főispáni tisztséget. Az 1861. évi országgyűlésre Debrecen város I. kerülete választotta képviselő-

jéül és a képviselőház alelnöke volt. 1865-ben Debrecen megválasztotta országgyűlési képviselőjéül. 1867-től a dunántúli református egyházkerület világi gondnoka volt. Megteremtette a Szabadelvű Pártot és előbb belügyminiszter, majd 1875-1890 között miniszterelnök volt. 1881. november 28-án a Magyar Tudományos Akadémia igazgatósági tagja és 1888. május 4-én tiszteletbeli tagja lett.

Az utolsó politikai beszédét 1901. szeptember 3-án mondta Nagyváradon.

Az 1901. évi általános választáskor megbuktatták és mandátumot csak 1902. január 12-én kapott. 1902-ben bekövetkezett haláláig pártjának egyik prominens tagja maradt. Birtokai: Csonkapapi, Geszt, Kocsord, Nagygyanté és Zsidó (ma Vácegres) uradalmak, valamint Csegőd, Győrtelek, Mátészalka és Vadász.

Köztudott, hogy Jókait Tisza Kálmánhoz szoros barátság kötötte, bizonyítja ezt az is, hogy mikor az író adósságai miatt rokona, Hegedűs Sándor felkereste a miniszterelnököt, hogy segítségét kérje. Tisza Kálmán közbenjárására sikerült visszafizetni a felvett kölcsönöket.

Fiai:

Tisza István (1861-1918) belügyminiszter, korának egyik legjobb lovasa, miniszterelnök, politikus, református főgondnok, valóságos belső titkos tanácsos.

Felesége: borosjenői Tisza Ilona (1855-1925).

Gyermekei: István (1886-1918) és Julianna (1889-1894).

1869-1874 között, mint magántanuló nevelkedett a geszti kastélyban, a nevelője Géresi Kálmán a pesti református főgimnázium tanára, 1874-től Nagy Ferenc ügyvéd volt. 1875-ben a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem jog- és államtudományi karán elkezdte tanulmányait. 1875. július 10-én leérettségizett a debreceni református kollégiumban, melyen jelen volt a nagyapja gróf Degenfeld-Schonburg Imre is. 1877-78-ban a berlini egyetemen jogot tanult. 1879. június 3-án letette a jogtudományi államvizsgát. 1880-81-ben önkéntesi éveit töltötte a debreceni huszárezredben. 1880. március 17-én és szeptember 20-án letette az első és a második államtudományi szigorlatot. 1881. február 26-án a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem jogi és államtudományi karán tudorrá avattatott. 1885-ben házasságot kötött a nála hat évvel idősebb unokatestvérével, Tisza Ilonával, az esküvő Kolozsváron volt a Farkas utcai református templomban. 1886-ban szabadelvű párti programmal az erdélyi vízaknai kerület mandátumával bekerült a képviselőházba.

1890-ben a Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank elnöke lett, a bankot ekkor hozták létre és egyike volt a legfontosabb gazdaságfejlesztő szervezetnek, 1902-ben a bank megbukott, ő pedig lemondott az elnökségről. Az 1890-es években apja kívánságára közgazdasági munkát és állásokat vállalt, igazgatósági tagja volt az Adria tengerhajózási részvénytársaságnak és a rimamurányi-salgótarjáni vasműveknek, 1893-1902 között elnöke volt a magyar takarékpénztárak központi jelzá-

logbankjának. 1897-ben a nagybátyja Tisza Lajos grófi rangját örökölte két testvérével, Kálmánnal és Lajossal együtt.

1898-ban a Magyar protestáns irodalmi társaság választmányi tagja, 1907-től alelnöke és 1915-től pedig elnöke volt. 1899-ben a dunamelléki református egyházkerület tanácsbírája lett. 1902-ben a tiszántúli református egyházkerület megválasztotta tanácsbírájának, erről a tisztségről azonban lemondott, mert még ugyanebben az évben a nagyszalontai református egyházmegye gondnoka lett. 1903. június 17-én Ferenc József őt nevezte ki Magyarország miniszterelnökévé, kormányalakítási kísérlete sikertelen volt. 1903. november 3-tól 1905. június 18-ig miniszterelnök és belügyminiszter, 1904. március 3-ig a király személye körüli miniszter volt. 1903. november 21-én elfogadtatta a párhuzamos képviselőházi üléseket, délelőtti és délutáni üléseket. 1903. december 16-án megindult az ő politikáját támogató Az Ujság napilap. 1904. március 1-jén belügyminiszterként rendeletet adott ki a vidéki szocialista agitáció megakadályozására. 1904. március 5-én, beterjesztette a képviselőházban a házszabályok megszigorítására vonatkozó javaslatokat, öt nappal később visszavonta. 1904. október 7-én levélben értesítette az ugrai választóit, hogy szigorítani kívánja a házszabályokat, ez volt az ugrai levél. 1905 januárjában a választásokon a pártja megbukott. 1906. április 11-én a koalíciós Werkerle-kormány kinevezése után feloszlotta a pártját és visszavonult. 1907 májusában a dunántúli református egyházkerület főgondnokává választották. 1909. november 27-én a király őt bízta meg a kormányalakítással, de ő nem tud támogatást szerezni politikájának. 1910. február 19-én a koalíció bukása után megalakította a Nemzeti Munkapártot, még ugyanebben az évben a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagjává választotta, az akadémiai székfoglaló beszédjének címe Sadowától Sedanig. 1911-ben Magyar Figyelő címmel folyóiratot alapított, a szerkesztője Herczeg Ferenc lett. 1912. május 22-én a képviselőház elnökévé választották. 1912. június 4-én a munkapárti többséggel letörte a képviselőházi obstrukciót, az ellenzéki képviselőknek nem adta meg a szót és megszavaztatta a véderőtörvényt. 1912. június 7-én Kovács Gyula ellenzéki képviselő a képviselőházi ülésen háromszor is rálőtt az elnöklő grófra, de a golyók célt tévesztettek. 1913. június 10-től 1917. június 15-ig miniszterelnök, közben 1913. július 21-ig, majd 1914. augusztus 22-től 1916. január 16-ig horvát-szlavón-dalmát miniszter, 1915. január 13-tól 1915. május 29-ig a király személye körüli miniszter volt. 1913-ban Igazmondó címmel, eszméinek és politikai rendszerének megismertetésére néplapot alapított. 1914. július 7-én a közös minisztertanács a Szerbiának küldendő ultimátumról tárgyalt, határozat nem született, mert ő mint magyar miniszterelnök fenntartásait fejezte ki. 1917. júniusától katona. 1917. október 13-án átvette a debreceni 2. honvéd huszárezred parancsnokságát az orosz harctéren. 1917. október 28-tól a debreceni egyetem teológiai díszdoktora lett. 1918. augusztusában és szeptemberében az olasz harctéren teljesített szolgálatot. 1918. október 17-én a képviselőházban elismerte, hogy a központi hatalmak elvesztették a háborút, még ugyanezen a napon Lékai-Leitner János sikertelen merényletet kísérelt meg ellene. 1918. október 31-én a budapesti Városligetben található Hermina út 35. szám alatti Róheim-villa emeletén meggyilkolták. 1918. november 3-án temették el Geszten a régi református temetőben lévő családi kriptában, a temető lelkész Szabó István volt. 1921-ben a debreceni egyetem felvette a nevét, a várostól szobrot is kapott, amely Kisfaludy-Stróbl Zsigmond munkája. 1923-tól hat kötetben jelentek meg összes munkái, 1930-37 között

négy kötetben képviselőházi beszédei, az előbbieket az MTA, az utóbbi köteteket barabási Kun József adatta ki. 1932. október 2-án a Mária Terézia rend káptalanja elismerte érdemességét a tiszti arany vitézségi éremre. 1941. január 14-én Horthy Miklós kormányzó, mint a Vitézek Főkapitánya, a vértanúhalált halt gróf Tisza Istvánt hozzátartozói kérelmére a tiszti arany vitézségi érem alapján vitézzé nyilvánította.

Fia: ifjabb Tisza István (1886-1918).

Felesége csíkszentmihályi Sándor Jolán (1893-1969, második férje dr. Rakovszky Iván belügyminiszter).

Három gyermek született a házasságból: Lajos Kálmán (1914-1974), Jolán (1916-1998, férje báji Patay József) és József (1918-1938).

Tisza Lajos Kálmán 1941-ben megnősült, feleségül vette az észti származású Brennert Grétát, akitől öt gyermeke született: György, István, József, László és Ilona.

Tisza Lajos Kálmán és családja volt a geszti kastély és uradalom, valamint Nagykovácsi utolsó tulajdonosa.

A főváros 1944. évi ostromát a II. kerület Nyúl utcai 10. szám alatti Rakovszky villában véselték át, ahonnan Ausztrián keresztül Argentínába, majd az Amerikai Egyesült Államokba kerültek, ahol a család jelenleg is él.

A Tisza család tagjai és leszármazottai jelenleg az Amerikai Egyesült Államok, Ausztria, Finnország, Kanada, Magyarország, Németország, Románia, Svájc területén élnek.

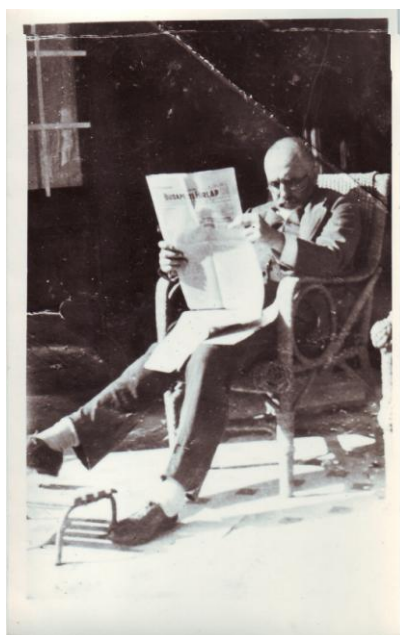
Tisza Kálmán (1867-1947)

A középiskoláit Debrecenben végezte, a jogot Budapesten és Heidelbergben hallgatta. Egyetemi tanulmányainak befejezése után nagyobb külföldi utazásokat tett. Önkéntesi évét Debrecenben, a 2. honvéd huszárezrednél szolgálta le, amelynek tartalékos főhadnagya volt. Külföldi utazásáról visszatérve gazdaságának szentelte magát. 1897-ben megnősült, felesége Keglevich Erzsébet grófnő lett, gróf Keglevich Gábor és ebeczki Blaskovich Klementina lánya. Az 1910. évi általános választásokon a nagyszalontai kerület nemzeti munkapárti programmal képviselővé választotta a Justh párti Babó Mihállyal szemben. A vízügyi és a földművelésügyi bizottság tagja. Három gyermekük született: György (1898-1980, felesége Vékás Erzsébet), Imre (1899-1916) és Erzsébet Aimeé (1914-1991, férje gróf Teleki Mihály).

Tisza Lajos (1879-1942).

A tiszántúli református egyházkerület tanácsbírája, Bihar és Szatmár-Ugocsa-Bereg vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, I. világháborús hadirokkant, felsőházi tag, földbirtokos, volt főrendiházi tag.

Tanulmányait a budapesti, a berlini és a heidelbergi egyetemeken végezte. 1895-ben az érettségi vizsgát kitüntetéssel végezte el. 1897-ben örökölte nagybátyja, Tisza Lajos grófi rangját két testvérével, Istvánnal és Kálmánnal együtt. 1899-ben államvizsgát tett, utána Németországban különböző gazdasági egyetemeken egészítette ki tanulmányait, majd hazatérve a volt Vilmos vagy 5. honvédhuszárezrednél szolgálta le önkéntesi évét, ezután visszavonultan a kocsordi birtokán gazdálkodott az I. világháború kitöréséig. 1915 tavaszán súlyosan megsebesült a zempléni harcokban, az orosz harctéren, sebesülésének nyomait haláláig viselte. 1916. december 30-án, IV. Károly király koronázása napján, a budai Mátyás templomban aranysarkantyús vitézzé avatta és az örökös jogú főrendi családok sorába emelte. 1917-ben rokkantnak nyilvánították századosi rangban. 1919 után visszavonult a közélettől és azóta a kocsordi és a szakolyi uradalmain gazdálkodott. 1921. január 12-én szakolyi birtokából 30 katasztrális hold földet és 2 házhelyet adományozott vitézi telkek céljára. 1922-ben Mátészalka község képviselőtestületének volt a tagja. 1922. április 22-én kocsordi birtokából 31 telket adományozott vitézi telkek létesítésére. 1927. január 8-án választották meg felsőházi tagnak 146 szavazattal. 1932. december 30-án Szakoly község képviselőtestületének tagja lett, mint virilista. 1937-ben a Szatmár-Ugocsa-Bereg vármegyei mezőgazdasági bizottság elnöke és rendes tagja, népjóléti és munkaügyi biztos. 1939-ben felsőházi tag és a szakolyi református egyház főgondnoka. 1942. február 20-án hunyt el Kocsordon, sírja a kocsordi református templom kertjében található. Kitüntetései: katonai érdemkereszt és Károly csapatkereszt. Birtokai: Kocsord és Szakoly uradalmak, valamint Győrtelek és Mátészalka.

Tisza Lajos (1832-1898) a Lónyay-, a Szlávy- és a Wenckheim-kormány tagja, 1867-1871 között Bihar vármegye főispánja, az 1879. évi Szegedi árvíz újjáépítési kormánybiztosa, több külföldi kitüntetés tulajdonosa volt.

1847-ben leérettségizett a filozófiai osztályból a debreceni református kollégiumban. 1848-ban végezte el felsőbb tanulmányait, majd Szűcs Lajos ügyvéd vezetése alatt a jogi tanfolyamot. Az 1848-1849. évi szabadságharc leverése után Berlinbe ment, ahol a Fridericianumban jogot hallgatott, majd hosszabb utazást tett keleten, és beutazta Egyiptomot is. Külföldi útjából hazatérve főleg a református egyház és iskola terén fejtett ki nagy tevékenységet. 1861-ben az ugrai kerület országgyűlési képviselője és a Határozati Párt híve volt. 1865-ben Deák-párti programmal újra az ugrai kerület országgyűlési képviselője, 1867-1871 között Bihar vármegye főispánja lett.

Az 1870-ben megalakult Fővárosi Közmunkák Tanácsának első alelnöke és vezetője volt. 1871 nyaratól az Andrassy-, a Lónyay- és a Szlávy-kormány közmunka- és közlekedésügyi minisztere, de 1873 végén lemondott. 1873-ban a titkos tanácsosi címet és a Vaskorona-rend harmadosztályát kapta meg. 1874-ben a dicsőszentmártoni kerület választotta országgyűlési képviselőül. 1879-ben a szegedi nagy árvíz után Szeged város újjáépítési királyi biztosa lett. 1881-től a Lipót-rend nagykereszttese volt. 1883. december 22-én magyar grófi rangot kapott, melyet 1897-től bátyja fiaira és ezek utódaira is átruháztak (jelenleg csak az Amerikában élő Tisza családtagok használják a grófi címet). 1884-től állandóan mint Szeged város I. kerületének országgyűlési képviselője foglalt helyet a parlamentben. 1885. március 14-től a dunamelléki református egyházkerület főgondnoka, a pesti református egyház főgondnoka, a Deák-szobor, valamint az új parlament építési végrehajtó bizottságának elnöke, a delegációban ismételten elnök volt. 1892-től 1894. július 10-ig a király személye körüli miniszter és kultusz-miniszter volt. 1893-ban a kőszegi hadgyakorlat alkalmából a Vörössas-rend I. osztályát kapta II. Vilmos német császártól.

Tisza Domokos (1837-1856) Arany János tanítványa, költő.

1851-1852 nyarán Arany János volt a nevelője, aki a kísérleteit is irányította. Később súlyos tüdőbaj támadta meg, állapotán 1854-1856 közötti olaszországi és egyiptomi tartózkodása sem tudott már segíteni. Verseit Tisza Domokos hátrahagyott versei (Pest, 1857, második kiadása Budapest, 1889) címen kiadta édesanyja, sajtó alá rendezte és előszóval ellátta Arany János.

Források

Erdős Pál: Geszt község történeti életrajzi lexikona. Kézirat. Geszt, 2004-2013

Jókai és Laborfalvi Róza. Hegedűs Sándorné Jókay Jolán emlékiratai. Budapest, 1926

Kempelen Béla: Magyar főrangú családok. Budapest, 1931

Kempelen Béla: Magyar nemesi almanach 1867-1909. Budapest, 1910

Komáromy András: A borosjenei Tisza család ősei. Turul 1895

Márki Sándor: Arad és Zaránd vármegyék nemes családjai II. Arad, 1895

Nagy Iván: Magyarország családai címerekkel és leszármazási táblákkal XI. Pest, 1865

Országgyűlési almanach 1910-1915. Rövid életrajzi adatok az országgyűlés tagjairól. Szerk.: Végváry Ferenc, Zimmer Ferenc. Budapest, 1910

Pálmány Béla: A reformkori magyar országgyűlések történeti almanachja 1825-1848 I. Budapest, 2011

A Szerző adatgyűjtése 1997-2012

Egy nem mindennapi polgári életút a XIX. században.

Dr. Tarczay Kálmán élete

Vasy Endre Levente, Budapest (vasye@t-online.hu)

(harmadik rész, az első rész a 2013. júniusi, a második rész a 2013. decemberi számban jelent meg)

Út Alexandriába

Tudatosan választja a hosszabb utat, hogy többet lásson. Szerencséjére, noha a többlet úti-költséget vállalja, gálánsan ezt is kifizetik neki. Az út leírása Isztambulból.

Mivel anyjának és sógorának is küld levelet, ezek tartalma néhol átfedésben van; igyekeztem az érdekesebb részeket kiválogatni. A személyes vonatkozásokat kihagytam.

Szmirna, 1871. február 4.

4 órakor szálltam hajóra. Különleges érzés volt, amikor ez a hajóóriás mozgásba jött. Lassanként eltűnt Konstantinápoly egyedülállóan szép látképe, s rövid idő múlva körülhajóztuk a Serail-fokot¹, elhagytuk a Herceg-szigeteket² a Márvány-tenger enyhén hullámzó vizén. Számos sirály követte hajónkat, és fáradhatatlanul halászta részben hajónk moslékát, részben a tenger kis állatait. Besötétedéskor már a nyílt tengeren voltunk...A hajón nagyon érdekes volt az élet. Vitt magával a Kaukázusból való, továbbá perzsiai és belső-ázsiai zarándokokat Egyiptomba, ahonnan aztán továbbmentek Mekkába. Itt én a legtanulságosabb előtanulmányokat folytathattam...Nagyon sok hasznát vettem itt a Bécsben szerzett török és perzsa nyelvtudásomnak...Reggel, amikor felébredtem, már Gallipoliban³ voltunk, a Hellespontusnak⁴ a mondavilágban oly híres, és történelmileg annyira emlékezetes tengerszorosa bejáratánál. Itt a régi Frigia⁵ partjai egészen közel kerülnek a trákiai

¹ Serail fok = A konstantinápolyi óváros félszigetének DK-i csücske. Itt volt a régi szultáni palota szerája, innen a név.

² Herceg-szigetek = Kis szigetcsoport a Boszporusz D-i végénél, Isztambulnál.

³ Gallipoli = Földnyelv (tör: Galibolu Yarimadasi) és város. É felől zárja le a Márvány tengert.

⁴ Hellespontus = Dardanellák, a tengerszoros neve a Márvány és az Égei-tenger között. Görögül: Ἑλλσποντος, török: Çanakkale Boğazi.

⁵ Frigia = Ókori államalakulat a mai Törökország Ny-i felének közepe táján. Itt ennek a Ny-i tengerpartig terjedő részéről, az ún. „Kis” Frigiáról van szó.

Chersonesosnak⁶ tenger által nyaldosott földjéhez és összeszorítják a Márvány-tengert. "Espero" [nevű hajónk]⁷ teljes gőzzel hajtott végig a klasszikus tengerszoroson, ahol Themistokles⁸ tartózkodott, és Nagy Sándor az ő makedónjaival, a kereszties vitézek Barbarossa⁹ vezérletével átkeltek Ázsiába, Xerxes és Dárius perzsa hadaikkal Európába, ahol Hero és Leander¹⁰ szerették egymást, ahol a törökök először nyertek tért. Nemsokára elértük a Dardanellák várait,¹¹ s egy óra múlva a szigeteken gazdag Égei-tengert szeljük. Balra ott volt a trójai sík! A hajó egészen közel járt a parthoz, Kum Kaleh¹² és Tenedos¹³ szigetének partjai között...Tenedos szigetén megálltunk. A nagyon hegyes Imbro¹⁴ jobbra maradt. D. e. 5 órákor tovább, a Meander¹⁵ parti síksága mentén, és 8 órákor kikötöttünk Mytiliniben¹⁶, a régi, szőlőben dús Lesboson, ahol Sappho¹⁷ és Arion¹⁸ dalai felhangzottak. 10 órákor a hajó továbbment, a tenger nyugodt volt, az éjszaka világos; még este olvastam az újságjaimat, aztán lefeküdtem, s amikor felébredtem, a mi Esperonk már a szmirnai öbölben horgonyzott. Ma és holnap itt maradok, aztán teszem meg a nagy közvetlen utat 5 napon keresztül¹⁹ egészen Alexandriáig.

Úton, Szmirma

Rhodosz, 1871. febr. 7.

Kedves sógor!

30-án írtam utoljára önnek Konstantinápolyból. Ebben tudattam önnel, hogyan történt, hogy Szíriába megyek. Most úton vagyok oda. Ön ismeri az összes hely történelmi jelentőségét, melyeket útközben látni fogok, ezért érteni is fogja mekkora izgalommal indultam erre a hosszú útra. A

⁶ Chersonesos = a Galibolu Yarimadasi ókori görög neve: Χερσόνησος.

⁷ Espero = Akkoriban a tágabb környék hajóforgalmát zömmel angol társaságok bonyolították le.

⁸ Themistokles = athéni hadvezér a görög-perzsa háborúk idején.

⁹ Barbarossa = I. Frigyes (Rótszakállú Fr.) német-római császár. A III. kereszties hadjárat során halt meg.

¹⁰ Hero és Leander = ókori görög szerelmespár; a Dardanellák két oldalán laktak, Hero Sestosban (EU), Leander szemben, Abydosban (a mai Eceabat közelében). L. minden éjjel átúszott kedveséhez a szoroson annak lámpásának fénye mellett, mígnem egyszer a vihar eloltotta fény miatt a tengerbe fúlt. Bánatában H. a tengerbe ölte magát. Itt a szoros szélessége kb. 3-4 km, melyet lord Byron is átúszott.

¹¹ A Dardanellák várai = Város- és egyéb romok a fríg időkből. A Dardanellák név Dardanos trójai király nevéből származik.

¹² Kum Kaleh = ma: Kumkale. Fok a Dardanellák déli kijáratának ázsiai oldalán.

¹³ Tenedos = tör. Bozcada. Apró sziget a Dardanellák Égei-tengeri kijáratához közel.

¹⁴ Imbro = tör. Gökçeada, gör. Imbros (Ἰμβρος). Sziget a Gallipoli-félsziget csücskénél.

¹⁵ Meander = Menderes. Három folyó neve az ázsiai Törökország Ny-i részén. A sík területen kanyargó folyóról kapta nevét a meanderezés, a csekély esésnél előálló fokozott kanyarképződés.

¹⁶ Mytilini = Kikötő Lesbosz K-i oldalán.

¹⁷ Sapphó = görög költő az i.e. VII.-VI. sz.-ban.

¹⁸ Arion = görög költő Sapphó korában.

¹⁹ 5 napon keresztül = Noha az út hossza csak hozzávetőlegesen számítható ki (kb. 1100-1200 km), és a pontos menetidő sem ismert, a hajó sebessége 10-12 km/óra lehetett.

Hellespont, a Mäander és a trójai táj Tenedos, Lesbos, Chios, Samos, Rhodos és sok más hely, mind emlékeket ébreszt, melyek nevükhöz köthetők. Smyrnában²⁰ voltam két napig. Az ottani főkonzul, Baum, akinek levélben be voltam ajánlva, rendelkezésemre bocsátott egy konzuli kavasset,²¹ hogy a tartózkodásom alatt védelmül és útikalauzként szolgáljon. Baum báró egyébként kiválóságokkal ismertetett meg, úgy hogy Smyrnában kitűnően elvoltam. Felmásztam a város feletti régi kastélyhoz is, amelyben az első keresztény templom romjai vannak, melyet János²² alapított.

Most a romok! A stadion, ahol Polykarp²³ mártírhalált szenvedett, ahogy a szmirnaiakhoz intézett szavak beteljesültek: „...légy hű a halálban is...”, szintén romokban hever, csakúgy, mint Kumae²⁴ és Klazomenae²⁵, és minden körös-körül, ami egykoron híres és hatalmas volt; csak a modern Szmirna területén elhosszan a hasonnevű öböl mentén, a régiekből csak kevés maradt.

Egész úton kedvező időjárás kísért. Nappal tiszta ég, csak csekély szellő, éjjel holdfény. Feltűnő volt az éghajlati átmenet.

Konstantinápolyban északi szél és hó volt, felsőkabát, sál, etc. alig elég. Amint a Hellespontusból a görög tengerre jöttünk, a felsőkabát teljesen megfelelő, és most, amint a szigeteket hátunk mögött tudjuk, és a nyílt tengeren vagyunk, mást sem látni, mint az eget és a tengert, papucsban és kényelmes házikabátban sétálok. Mire Alexandriába érünk, egészen meleg lesz. Hogyan rendezkedem be ott, és miként jutok rendelkezés szerinti állomáshelyemre, Tarabulusba²⁶, Szíriában, Beyrouth közelében, ma még nem tudom. Az majd Alexandriában dől el; kedvemre utazhatok a kormány engedélyével, teljes illetménnyel.

Láthatja tehát, hogy egészen jól vagyok; a tengeri levegő egészen csodálatos étvágyat csinál. Reggel és este teát kapunk, mindenki tetszése szerint, 11-kor és 4-kor „nagy asztal”, mind kiválóan elkészítve, minden elképzelhető egyéb finomsággal. Ezenkívül az a kitűnő társaság az első osztályon. Megismerkedtem Scharny sejk fiával, aki, mint 200 másik utas a 2. vagy a harmadik osztályon, mind Medinába és Mekkába utaznak. Egyiptomban csatlakoznak az egyiptomi zarándokcsapathoz. Többnyire a Kaukázusból, a magas Tartáriából,²⁷ és Észak-Perzsiából vannak, ezek Tarabunuson át Konstantinápoly felé, és Alexandrián át a hedza²⁸ szerint teszik meg útjukat.

Itt lehet a legtanulságosabb néprajzi tanulmányokat folytatni. Sok asszony és gyerek kíséri ezt a népséget. Általában alig a fele jön vissza, elpusztulnak a klímától, az elviselhetetlen életkörülmé-

²⁰ Smyrnában = ma Izmir

²¹ Konsulath-Kavassen. Kavasz (török) = régebbi jelentése: a konzult szolgáló fegyveres kíséret. A konzuli épületben laknak, és mindenhova elkísérik.

²² János = ti. Szent J.

²³ Polykarp = (Polükarposz) szmirnai püspök, szent vértanú, Szt. János követője, +167

²⁴ Kumae = Ku`mh = korai görög gyarmat Olaszországban, Campaniában

²⁵ Klazomenae = Clazomenae = Κλαζομεναι = az ioniaiak 12 városának egyike, a szmirnai (izmiri) öböl déli részén.

²⁶ Tarabulus = Tripoli a mai Libanonban

²⁷ Magas Tartaria

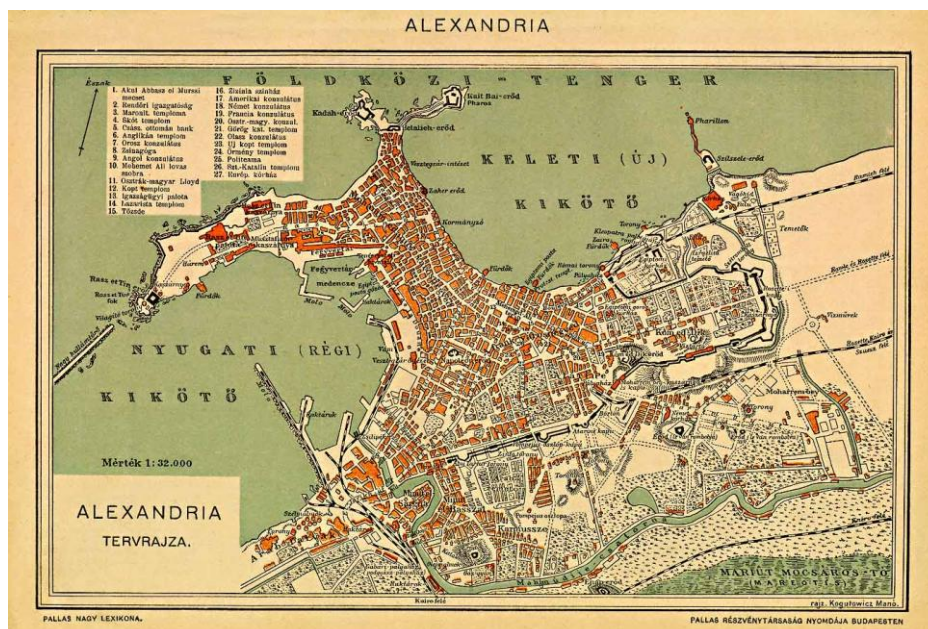
²⁸ hedza = Hedzsa tartomány Szaúd-Arábiában a Perzsa öböl partján. Itt van Mekka

nyektől, és főleg a szabadban éjszakázástól, lázban és (Stuhren). Többé-kevésbé meg tudtam magamat velük értetni, és ez nagy öröömre szolgált. Most, ahol vagyunk, a nyílt tengeren, és nem látni mást, mint vizet és levegőt, most írok levelet, amelyet ahogy Alexandriában leszek, feladok. Ha jól megy, holnap reggel ott vagyunk.

Alexandria, 1871. febr.

Nem lehetne jobb dolgom, mint eddig Egyiptomban. – A hajó szerencsésen megtette a tengeri utat. Itt teljességgel nyár van, és egy kedélyes összevisszasága a kultúrának és az őszállapotoknak, amilyen csak mesében lehet. A szállóban kitűnő az ellátás, csupán 15 frank, egy szép szobáért. Itt többnyire számárháton lovagolnak.

Tegnap először tettem egy kirándulást egy pálmaerdőbe.

Alexandria térképe a Pallas Nagy Lexikonából. A rajz mintegy 20-25 évvel Tarczay ott jártát követően készülhetett (vagy előbb), így tükrözheti az akkori állapotokat.

Az 1871. febr. 23-i, Tripoliban kelt levélből:

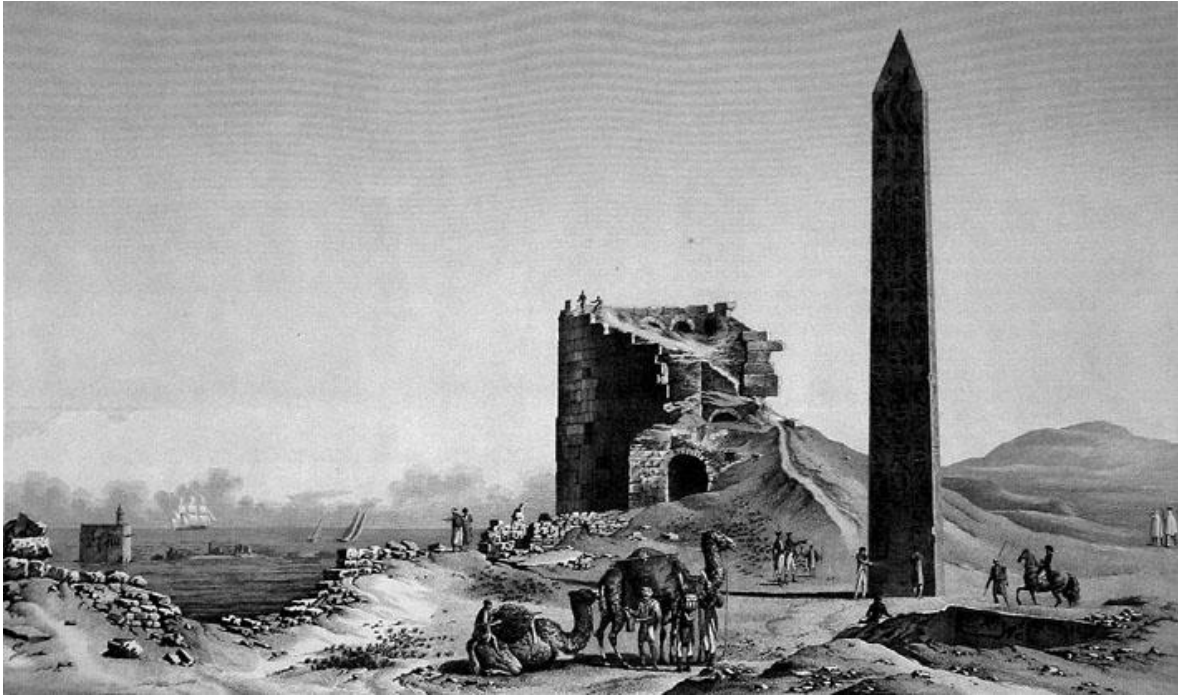
Mellékelek egy fényképet²⁹ Alexandriáról, Ez ez ú.n. Konzul tér. Középpütt nagy parkültetvények, mindkét végükön nagy medencékkel; nagyszerű házak övezik európai stílusban. Abban a házban laktam, amelyre nagy keresztet rajzoltam, nagyszerű egy szálloda. Alexandriában mindent láttam, a mosékat, ott voltam Nagy Sándor sírjánál,³⁰ meg a költő Lokmanénál,³¹ melyek most a moh-

²⁹ ez sajnos elkallódott

³⁰ Nagy Sándor sírja = akkor úgy hitték, hogy feltétlenül ott van

³¹ Lokmané = Lokman legendás arab író, költő, példabeszédek szereplője.

medánok szent helyei, láttam Kleopátra oszlopát,³² egy obeliszket, Pompejus oszlopát,³³ alatta a katakombákat,³⁴ voltam színházban, sétálni mentem a pálmaerdőbe, és láttam a Nílust, a sivatagot, valamint a Szezei csatornát, és olyan növényvilágot a szabadban, amilyent nálunk üvegházban sem lehet látni.

Az egyik tő egy 1800 körüli metszeten (Wikipédia)

Kleopátra „New yorki” tője még Alexandriában, elszállítás előtt.

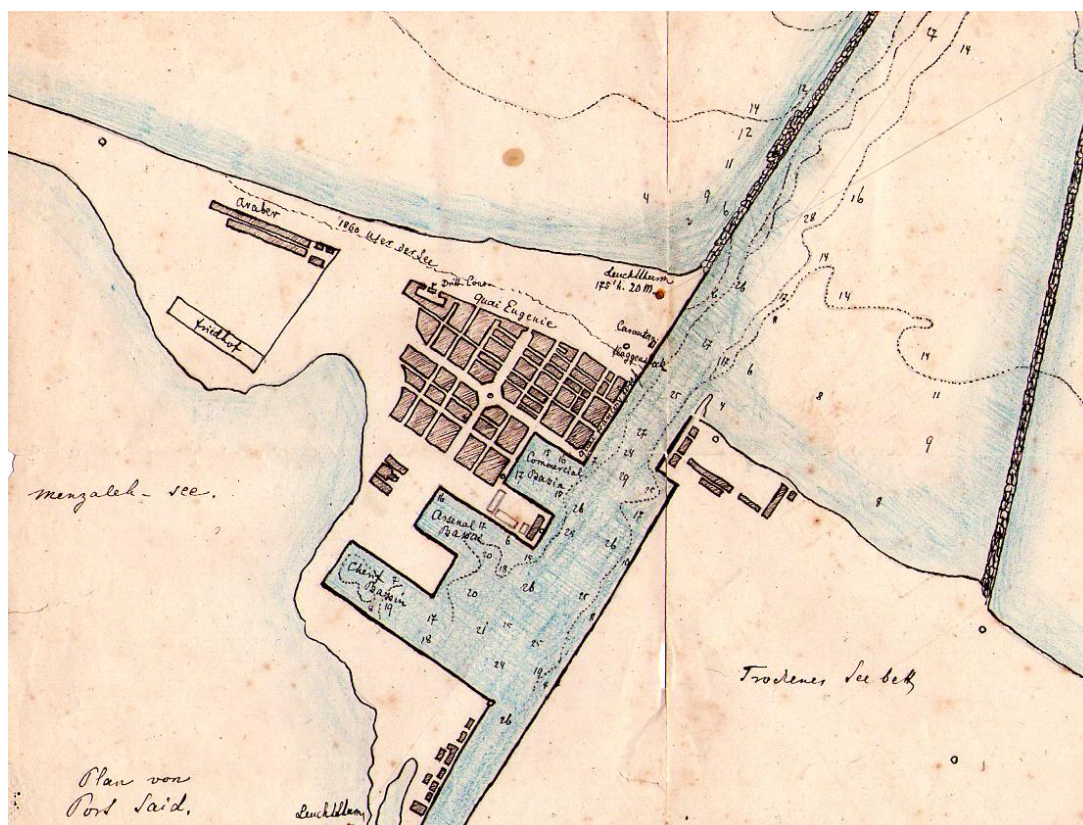
³² Kleopátra oszlopa(i) = két egyiptomi obeliszk, az egyiket 1878-ban vitték Londonba, a másikat New Yorkba, tehát Tarczay még eredeti helyükön láthatta azokat.

³³ Pompejus oszlopa = a IV. sz.-ban Diocletianus császár tiszteletére P. állíttatta

³⁴ katakombák = az I.-II. századokból fennmaradt ókeresztény k-k

Szuezi csatorna, Port Szaid

Levelei alapján nem egyértelmű, hogy Bejrút felé vagy hazatérőben vagy többször is járt-e Port Szaidban; mindenesetre odafelé rövid ideig ott lakott. Ezt a rajzot, amelynek csak érdemi része látható itt, ő készítette.

A csatorna Port Szaid felőli vége, ahogy 1871-ben kinézett

Képfeliratok

Plan von Port Said	Port Szaid térképe
Menzaleh-See	Menzaleh-tó
Leuchtturm	világítótorny
Araber	arabok (arab negyed)
Friedhof	temető
1860 Ufer der See	tengerpart 1860-ban
Trockenes Seebett	száraz tengerfenék
Quai Eugénie	Eugénia rakpart
Britt. Cons.	Brit konzulátus
Arsenal Basin	hadi kikötő
Commercial Basin	kereskedelmi kikötő
Cherif Basin	uralkodói kikötő
Carantan	karantén

A csatorna Szezi öböl felőli vége 1871-ben

Képfeliratok

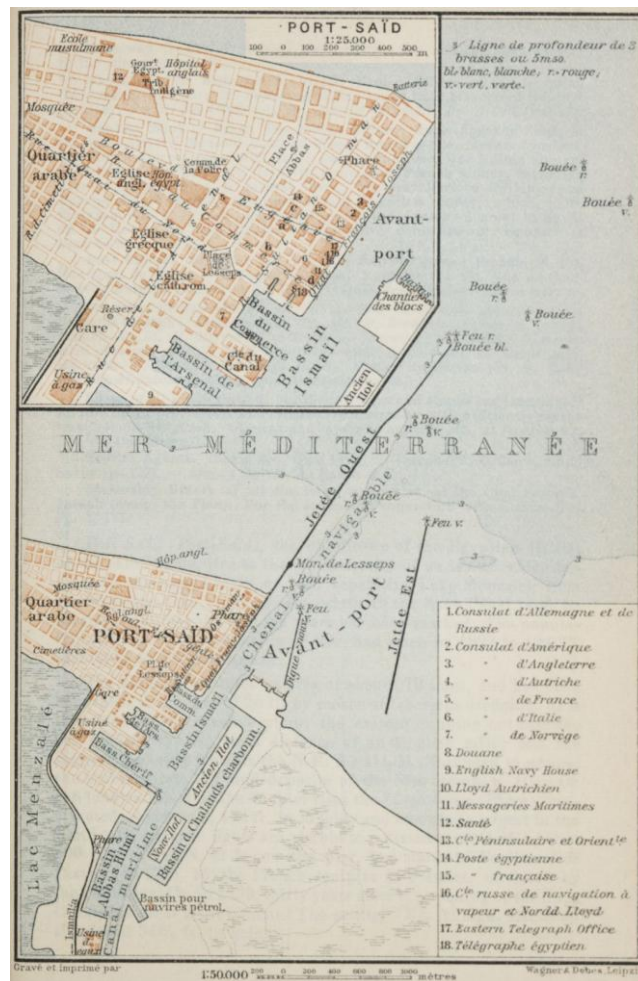
EB nach Cairo station Nefisch	vasút Kairó, Nefis állomás felé
Süsswasser Canal nach Suez	édesvíz-csatorna Suez felé
alter Canal	régi csatorna
Hyenen Hügel	Hiéna-domb
Grosser Bitter See	Nagy-keserű-tó
Gebirge	hegy(ség)
Berg	hegy
See	itt: tó
Golf	öböl

Port Szaid. A csatorna bejárata a tenger felől. 1880 körül. Láthatók az újabb kikötőmedencék, és az, hogy a város a tenger felé terjeszkedett.

A Google Earth felvétele az óvárosról (balra) Az útszerkezet a legrégebbi részen azonos az eredetivel. A rajzon Eugénia rakpartnak jelölt tengerparti út (itt fehér vonallal jelölve) ma 1,7 km-re van a tengertől

Térkép-képeslap valószínűleg a XX. sz. első harmadából

1-7	konzulátusok
8	vám
9	Angol hajózási hivatal
10	Lloyd Ausztria
11	Tengerhajózási vállalatok
Phare	világítótorony
bouée	bója
jetée	védgát (móló)
cimetières	temetők
Quartier arabe	arab negyed
M. de Lesseps	Lesseps emlékműve
bas.(in) Chérif	királyi kikötő
Boulev(ard) ^d Eugénie	Eugénia sugárút

Ottjártakor természetesen még nem állt a Lesseps emlékmű, azt 1890-ben avatták fel, és 1956-ban döntötték le, az államosítás bejelentése miatti angol-francia fegyveres beavatkozás nyomán kitört kvázi zavargások alkalmával. A szobor (állítólag) egy raktárban ma is megvan.

A csatorna története

Az első próbálkozások Egyiptom és a Vörös-tenger összekötésére az i. e. 1878-1840 között uralkodott III. Szenuszeret fáraó idejében történtek. A későbbiekben ez a csatorna betemetődött, de újból és újból kiásatták. Az utolsó híradás létezéséről Kleopátra idejéből származik, aki áthajózott rajta. Traianus (ur.: 98-117) császár helyreállította. Ennek a csatornának utolsó használatba vétele I. Omar (ur.: 634-644) kalifa idején volt. Al-Manszúr (ur.: 754-775) kalifa betemetette.

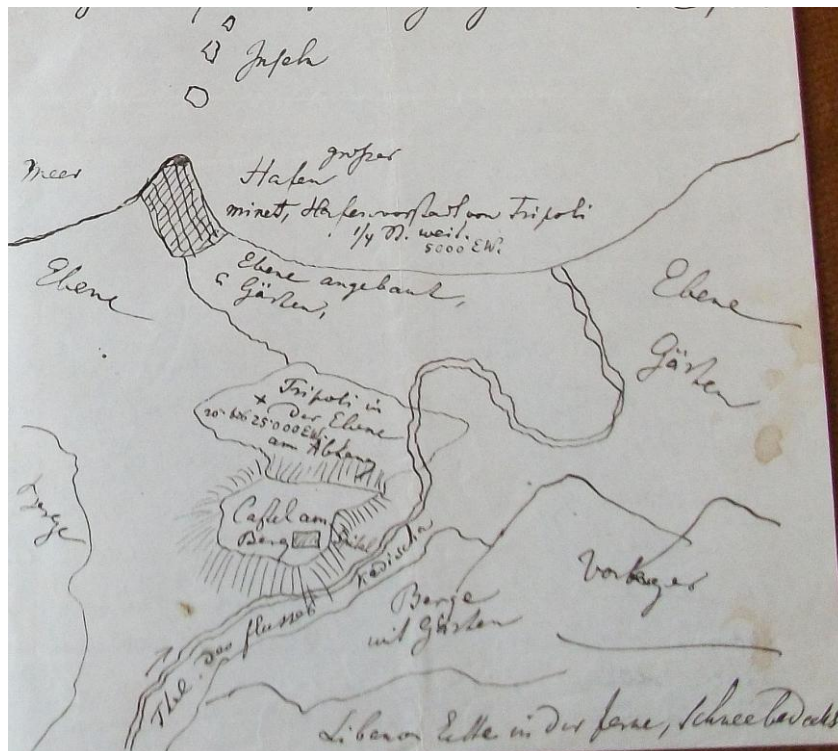

A csatorna az űrből. A NASA felvétele

Az újkori próbálkozások közül az első I. Napóleoné. Ez a Földközi- és Vörös-tenger szintkülönbségének téves mérésén bukott meg. Későbbi mérések bebizonyították, hogy az első mérés helytelen volt, és a terv megvalósítható. 1858-ban Ferdinand de Lesseps francia alkonzul megalapította a Szuezi Csatorna Társaságot. Az építkezést 1859 elején kezdték, és az első hajó tíz évvel később haladt át. A hivatalos átadás 1869. november 16-án volt.

A későbbiekben (és előbb is) a csatorna sorsát a nagyhatalmak marakodása döntötte el. Az Eugénia rakpart (ma: Safeya Zaghoul) nevét az akkori francia császárnéról (III. Napóleon felesége) kapta, aki mellest de Lesseps rokona volt, ő meg Mohamed Szaíd pasa (Egyiptom tényleges uralkodója) barátja. A csatornapart nyugati oldala I. Ferenc József nevét viselte.

Tripoli

Képfeliratok

Inseln	szigetek
Meer	tenger
großer Hafen	nagy kikötő
Mina, Hafenvorstadt von Tripoli 1/4 M weit 5000 EW	Mina, Tripoli kikötő-elővárosa, 1/4 mérföld távolságra, 5000 lakos
Ebene angebaut, Garten	bevetett síkság, kertek
Tripoli in der Ebene 20-25000 EW am Abhang	Tripoli, a síkon és a hegylábán, 20-25000 lakos
Castel am Berg	kastély a hegyen
Berge	hegyek
Thal des Flusses Kadischa	a Kadisa folyó völgye
Berge mit Garten	hegyek (dombok) kertekkel
Vorberger	
Libanon Kette in der ferne, Schnee bedeckt	a Libanon hegylánc a távolban, hóval fedett

1871. febr. 23, Szíriában

19-én szerencsésen megérkeztem új állomáshelyemre, sietek írni. Eddig úton voltam, ami utólag jött Isztambulba, azt a posta utánam küldi.

Tripoliban³⁵ vagyok tehát, a Libanon³⁶ lábánál!

Új népek, új erkölcsök és szokások, új ország, és ezzel együtt egy új világrész, amellyel gazdagítottam a tapasztalatomat. Így Jaffán és Bejrúton keresztül szerencsésen megérkeztem ide.

Tripoli egészen csinos hely, amint a mellékelt felületes vázlatrajzból látható, a város kis parti síkságon van, egészen olajfák, citrom, narancs, kajsziparack, oleander, és más déligyümölcsös kertek között, annak a hegynek³⁷ a tövében, amelyet a régi várkastély³⁸ ural.

Rohanó, bővízű folyó³⁹ kígyózik a Libanontól a tengerhez a városon keresztül. Ennyit hamarjában a város fekvéséről. A kertek kerítése fügekaktuszból (opuntia) van, de ez itt 1½ öl magas áthatolhatatlan bozóttá nő. Már valamennyi citrom- és narancsfa bimbózik, rövidesen ez az egész gyönyörű kertország virágban áll majd, s akkor ez valóban hasonlíthat a paradicsomkerthez; az előtérben a széles tenger, a háttérben a hófödte Libanon, az egész hegylánc pompás alakú, csodálatos egy táj. Az első napokban esős volt az időjárás, de ezek itt a tél utolsó napjai voltak; most tavasz van, kellemes meleg, mindenféle színű kis virágok nyílnak a szántón, réten, nemsokára a kerti fák is, miközben a távolban felragyog a napfényben a Libanon fehér csúcsa. Még valamit az eddigi élményeimről Libanonban. Ideérkezve közvetlenül a kaszárnnyába mentem. Ott találtam az ezredest, általános volt az öröm, és szájról-szájra járt a hír: megjött a mi hakim basink⁴⁰; a tiszték különösen örültek annak, hogy beszélék törökül. Csakhamar megjött az itteni lengyel légiónak, egy dragonyos ezrednek az orvosa is, hogy bemutatkozzék. Magyarországi emigráns, aki 22 éve van török szolgálatban. Sok lengyel tiszt beszél németül is.

Egyelőre beszállásoltam magam a kaszárnnyába; kosztom a dragonyos orvosnál, Jussuf effendinél vagyok. Ő 1848-49-es emigráns; a bécsi légió tagja volt. Első gondom az volt, hogy lakást keressek. Itt nem úgy van, mint Isztambulban, hogy az ember kaphat hónapos szobát, itt csak egész házat adnak bérbé, és előre ki kell fizetni az egész évi bért. Ez kissé

³⁵ Tripoli = Tripolisz, Tarabulusz, Tarābulus ash Sham, Trāblous = kikötőváros a mai É-Libanonban. 1516-tól kezdve tartozott az Oszmán Birodalomhoz.

³⁶ ti. a Libanon hegység

³⁷ A „hegy” ma már teljesen beépített, eredeti alakja nem érzékelhető.

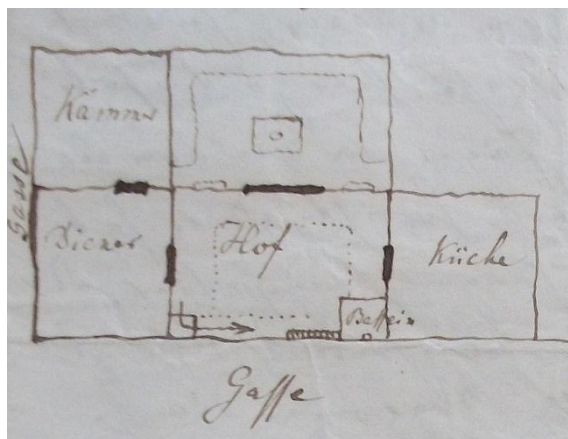
³⁸ várkastély = itt volt a katonai kórház, TK szolgálati helye. A keresztes háborúk korában Tripoli grófság (1102-1289) székhelye

³⁹ Id. a térképvázlat magyarázatát, akkori neve Kadisa

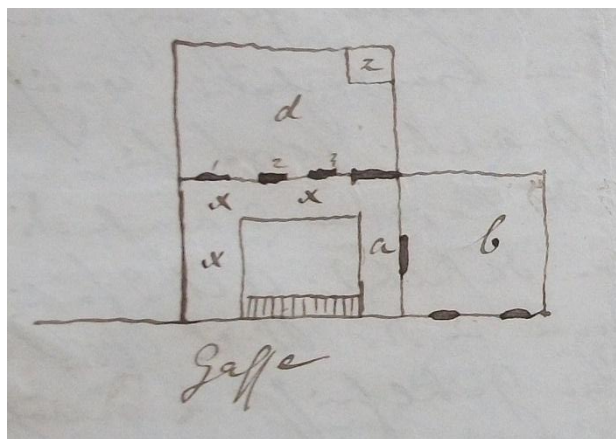
⁴⁰ orvos úr

kellemetlenül érintett. Az is lépten-nyomon akadály itt, hogy nőtlen vagyok. Szerencsémre találtam itt egy felvilágosult embert, a maronita pápát,⁴¹ akinek itt a székhelye, és akit Rómába is kiküldtek a zsinatra.⁴² Neki volt bérbeadó háza, és ma aláírtuk a szerződést, és kifizettem az évi bérösszeget. Itt következik egy gyors vázlat. Az ember belép az udvarra, melynek a kövezete fehér márvány; ez a szelamlík, szemben, az állandóan csorgó kútnál fogadó szalon van, nem bizalmas látogatások számára; jobbra a konyha, stb., balra a személyzeti szoba. Az udvarról lépcső vezet az első emeletre, a nagy szobán kívül még egy van itt, és terasz. Holnapután beköltözködöm, és be kell rendeznem, rengeteg dolog akad. Szolgaszemélyzetet kell keresnem, mindent bevásárolni, magamnak elhelyezkedni.

A bérelt ház alaprajza

Földszint

Emelet

Képfeliratok:

Stall = istálló

Zimmer = szoba

Selamlík =

Terasse = terasz

Raum = tér (nyilván a konyhához kapcsolódó helyiség)

Diener Zimmer = személyzeti helyiség

Hof = udvar

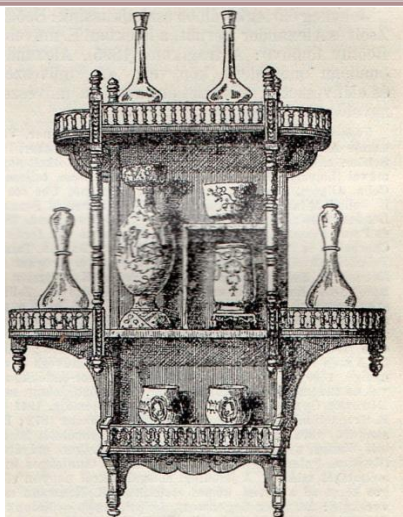
Küche=konyha

Gasse = utca

Stiege = lépcső

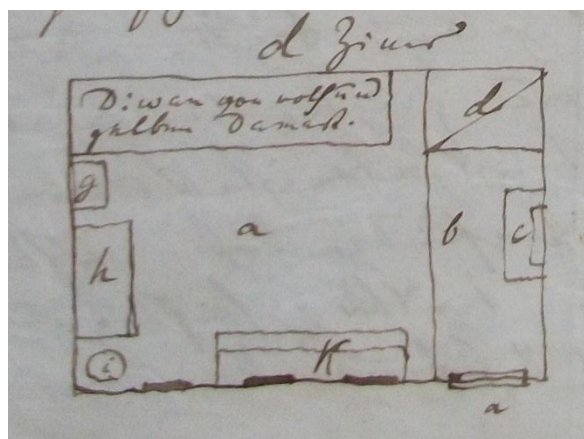
⁴¹ róla a július 7-i keltezésű levélben van szó

⁴² Ez az I. vatikáni zsinat (1869-70° Hivatalosan ekkor nem fejeződött be, csak a II. János Pál által összehívott II. zsinatkor), melyet IX. Pius pápa hívott össze.

Etazser (étagerè)

Akkoriban divatos, francia eredetű, falra szerelhető vegyes rendeltetésű tároló polc

Emeleti szoba berendezése

- a szoba
- b Kis szoba
- c asztal, könyvek, gyógyszeres készlet
- d tároló
- g etazser
- h íróasztal, újságok
- k török dívány

1871. március 10, Tripoli

8-án költözök ide be, s mondhatom hatalmas összegre rúgtak az eddigi kiadások, de meg kellett tennem a praxis végett. Elődöm, Achmed effendi évenként 35-40000 piasztert keresett itt, s ha nem is tudom elérni ezt a bevételt, számíthatok 20-25000 piaszterre. A fizetésemet eddig egész pontosan fizették, ám csaknem minden pénzem ráment az eddigi kiadásokra. Házvezetőnőnek, szakács- és mosónőnek felvettem egy Libanon-vidéki maronita vallású arab nőt, aki már szolgált ugyanilyen minőségben itt, Tripoliban. A szolgálom zászlóaljammak egyik vadásza, aki beszél arabul és törökül. Aztán napközben van egy fiatal egyiptomim, aki több nyelvet beszél, gondoskodik az elintéznivalókról, pácienseket szerez, dragomán⁴³ szolgálatot lát el, és általában használható mindenre. Reggel 8-kor végzem a kórházi vizitét, ahol egyedüli és korlátlan orvos vagyok, aztán elmegyek a kaszárnyába, ott végzem az egészségügyi ellenőrzést. Ezzel mindennel kész vagyok ½ tízig. Aztán következnek a városi séták. 11-kor hazajövök, villásreggeli, többnyire pecsenye és még valami; aztán üzlet, praxis, látogatások, orvosi vizitek, stb., egészen este 6 vagy 7 óráig; amikor otthon magamhoz veszem a főétkezést: levest, húst körítéssel, pecsenye vagy szárnyas, rizs, stb. Gyümölcsből azt, ami éppen évszak szerint kapható. Frissen a fáról szedett narancs, a legszebb most itt darabonként 1 új

⁴³ dragomán minden „ügyintéző”

K-ba⁴⁴ kerül; a szétfolyásig nedvdús. Esti 8 óra után csak meghívott vendégek jönnek a házba, és maradnak itt; vagy nagyon bizalmas barátok, ezért minden vasárnap fogadás van, ekkor jönnek ugyanis látogatóba a volt páciensnök, vagy olyanok, akik ismeretségbe szeretnének kerülni az esetlegesen szükségessé válható orvossal, de csak keresztények, akik itt nem maronita vallásúak.

A városban van 11 konzulátus. $\frac{1}{4}$ órányi járásra fekszik a tengertől, a Libanon lábánál, 25000 lakosa van. Gazdag kereskedelmi hely. Kikötővárosát Minának nevezik, ez 5-6000 lakosú.

Vadászaimon kívül van itt egy lengyel dragonyos csapat, amit lengyel és más nemzetiségű emigránsokból alakítottak. A tisztek majdnem mind beszélnek franciául vagy németül. Az orvosuk egy bécsi.

Tripoli és környéke

⁴⁴ új K = ez értelmezhetetlen; akkoriban nem volt új korona

Képfeliratok

Ufersandebene	parti homokos síkság
Weg nach Beyrouth	út Bejrút felé
Inseln	szigetek
Friedhof	temető
Hafen	kikötő
Abhänge	hegyoldal
Gärten in der Ebene	kertek a sík részen
Olivenberg	olivafák a hegyen
Alte Thürme	régi (őr)tornyok
Exercier plätze	gyakorlótér
Kaserne	kaszárnya
Thal des Flusses Kadischa	a K. folyó völgye
Hospital	kórház
Kirche alt.	régi templom
mein Haus	a házam
Kloster	kolostor
Gärten	kertek
Weg zum Meer	út a tengerhez in der
Ferne die Kette des Schnee bedeckten Libanon	a távolban a hófedte Libanon (hegység)

1871. március 28, Tripoli

(A katonapolitikai helyzet)

Vázolnom kell a Szíriába történt elutazásom előtti eseményeket. Eleinte nagy volt a harci láрма Konstantinápolyban egyrészt Oroszország, a Fekete tengeri kérdés miatt, főleg azonban a nagy felkelés miatt Jemenben. Ez adott alkalmat arra, hogy megszervezzék a 7. hadseregcsoporthoz Arábia számára, és hogy déli irányba mozgósítsák a katonaságot.

Minthogy én kikötővárosba kéredzkedtem, a hadügyminisztérium a szíriai vadászok 4. zászlóaljához rendelt, mégpedig a tripoli helyőrségi kórház parancsnokaként. Bár katonaságunknak fel kellett rá készülnie, hogy áthelyeznek a harctérre minket, ám csakhamar vége volt minden veszélynek, mind az orosz kérdésben, mind a jemeni nyugtalanságokkal kapcsolatban; így értem hát Tripoliba, ahol nyoma sincs a háborúnak, kivéve a folytonos libanoni verekedéseket; ezek azonban inkább foglalkoztatják a dragonyosokat, mint a mi katonaságunkat.

Az emberek egyáltalán nem tartják be a törvényeket, a hegyek jól megvédik őket, és állandó gerillaharcot vívnak a török katonasággal. Itt lent Tripoliban azonban egészen nyugodtak az arabok. Ha fenyeget valami veszély, az inkább az éghajlat; a hőség, ami most novemberig tart eső nélkül.

Most megint a városról. Ez a Libanon előhegyeinek lábánál, meglehetősen nagy síkságon fekszik, míg a kikötőváros a tengerre ereszkedő enyhe lejtőn. A város közelében egy meglehetősen

magas sziklás domb van, ennek tetején épült a keresztes lovagok által épített erődítmény.⁴⁵ Ott van a vadászaim egy részének laktanyája, ott van a kórház, és ott van a gyógyszerház is.

(A helyi lakosok)

A lakosok arabok; részben mohamedánok, részben keresztények. Utóbbiak körében képviselve van minden felekezet, még nekünk⁴⁶ is van itt egyházközségünk; Bejrutban van evangélikus iskola és templom. A férfiak közül sokan beszélnek franciául vagy olaszul, kevesen törökül. Valamennyi nő, akár keresztény, akár mohamedán, akár zsidó, mind csaknem azonosan öltözködnek, mindig le vannak fátyolozva; és ha utcára mennek, még egy fehér vászonlepedőt terítenek az egész testükre. Csak a városba jövő beduin asszonyok járnak fátyolozatlanul; valamennyien tetováltak arcukon, kezükön, karjukon, sokan hordanak gyűrűket, vagy más aranyékszert a jobboldali orrcimpájukban. Mind a gazdagok, mind a szegények szabadon hagyják a mellüket, csak félig takarva, rajta szoros ruhával.⁴⁷

(Az élelmiszerek, ételek)

Ami az élelmiszereket illeti, ezek kissé vidékiek az én gyomrom számára, és sok minden hiányzik, hogy a mi módunkon lehessen vinni a konyhát. A húsfélések közül tulajdonképpen csak a juh-hús található (1 Ft 30 kr), csirke (30-35 kr darabja), és kiváló tengeri halak. Disznót, tehenet, borjat nem vágnak, a vad nagyon ritka; ugyanígy a kacska, liba, pulyka, amit Egyiptomból szállítanak, és nagyon drága. A tejet mindig $\frac{1}{4}$ rész vízzel keverik; 1 meszely⁴⁸ 5 krajcárba kerül. Az édes tejszínt nem ismerik, csak az aludt tejet, amelyből nagyon sokat fogyasztanak. A tojás most drága, 4 és 10 kr, de később kap az ember 15-öt 10 krajcárért. Mézet még nem láttam.

A gabonafélékből ismerik a búzát és az árpát, mindkettő nagyon drága. Mivel csupán kézimalmok vannak, mint Krisztus idejében, vagy kezdetleges vízimalmok, jó lisztet Oroszországból kell behozatni...

Nincs az egész városban liszt, hogy finom dolgokat lehetne belőle készíteni; kenyér egyáltalán nincsen, csak kis kalácsok, amelyeket nagyon nehéz megszokni. Még a legjobb a hajós kétszersült. A kukorica ritka, és nem eszik a helyiek, a rizs a fő élelmi cikk, különösen a vörös fajtája, a Nílus iszapjából, Egyiptomból. A hüvelyesekből a bab és a borsó, burgonya, sárgarépa, a hagyma minden fajtája, karfiol, mely akkora, mint Etelkátok; salátafajták, paraj, petrezselyem, sampióngomba, és gyümölcs, a legszebb és legjobb, ami van. Egész télen át lédús narancs a fáról, aztán citrom, őszibarack, füge, datolya, tömegnyi eperfatermés, szeder, dinnye és uborka, aztán sok zöldségféle, és olyan gyümölcsfajták, amelyek nálunk egyáltalán nem találhatók, s amelyek nem is használatosak, így a banán és mások, elég az hozzá, hogy minden elképzelhető van.

⁴⁵ Ld. az előzőeket is. Az építmény ma is megvan.

⁴⁶ Ti. evangélikus templom

⁴⁷ Erre nem találtam igazolást.

⁴⁸ 1 meszely = $\frac{1}{2}$ icce = 0,42 l

Az italok: világos sör, bor, és ez úgy minden. A kávé mindennapi szükséglet szegény és gazdag részére, „rendkívüli” vendéget megtisztelnak pálinkával. Teát nagyon ritkán isznak, a bor csak palackokban behozva kapható, drága és rossz. Nyáron narancs- és citromszörpöt és más aromás leveket isznak.

Szivarkát és nargileh-t⁴⁹ szívnak. Nagy forgalomnak örvendenek az édességek, különösen a gyümölcsíz. Tésztaféléket ritkán csinálnak. A víz nem iható, előbb át kell szűrni. A cukrot be kell hozni, fontja 30 kr. Vaj és dísnózsír nincs. Vagy olívaolajjal főznek, vagy olvasztott ürfaggyúval. Szappant olívaolajból készítenek.

A napom a következőképpen telik.

Korán reggel felkelek, tejeskávét iszom kétszersülttel, aztán elmegyek a kastélyba, ahol a kórház van; ez 10-15 percnyi távolság. A vizit egy órán belül megvan, és ezzel véget ért a napi szolgálatom, amivel az államnak tartozom. Hetenként egyszer felkeresem a kaszárnyát, majd a kórházi vizit után felkeresem a városban lévő betegeimet, majd hazamegyek, 11-kor kész a déjeuner⁵⁰.

11 órától este 6-ig tart a tulajdonképpeni munkaidő. Néha éjszaka is fogadnak látogatásokat. 6-kor van a diner⁵¹, csaknem naponta van az embernek vendége. Hat után csak intim ismerősöket keresek fel, a legtöbb szabadidőmet azonban az arab nyelv tanulására fordítom, sokkal nehezebb a töröknél.

Szórakozóhelyek nem léteznek, a környéken sem. Este hat után már nem járnak ki, legalábbis sétálni nem; sétahelyként szolgál a Mina felé, azaz a tenger felé vezető út, vagy a kertekbe megy az ember. Hetente kétszer-háromszor nagyobb kirándulásokat teszek, hogy természeti dolgokat gyűjtssek. Mindent gyűjtök, ami csak a kezem ügyébe esik; a házam már szinte múzeum. A múlt héten nagy ritkaságot szereztem: cédrusfából való kis koffert, mindegyik oldala egy darab deszka. Európában ezért több mint 100 forintot kérnek; mert az öreg cédrusokat nem vágják ki, csak abban az esetben szabad eladni a fát, ha valamelyik kidől, vagy egy ág letörik, ez azonban nagyon ritka.

(Orvoslás)

Ami az orvosi gyakorlatot illeti, az errefelé egészen sajtóságos. Ipar. Az ország szokásai szerint kell kezelni, vért venni az utolsó cseppig, hólyaghúzókat használni, piócákat, míg szétpukkadnak, mustárliszt, sérvkötő, hashajtó, kinin, ezek itt a napi rendelések. Sosem tartatják be az előírásokat; az a legjobb orvos, aki megenged minden ételt. Az üzlet a legjobban megy váltólázban, vérhasban és bélgilisztában, mert Tripoliban minden embernek van férges.

Még jövedelmezőbb azonban az ú. n. gyermekcsinálás. Eleinte szabályosan megostromoltak az asszonyok, hogy csináljak nekik gyereket. A férjek jönnek szerződést kötni, és 1000-2000 piaszttert kínálnak, ha a feleségük terhes lesz. Nagyon gyakori itt az abortálás, és ritkán születnek a gyerekek

⁴⁹ nargileh = vizipipa

⁵⁰ déjeuner, diner = A török hadsereg modernizálásában nagy szerepet játszottak a franciák. Nyilván ők vezették be (tiszték részére) a franciás étkezési rendet

⁵¹ Id. az előbbi lábjegyzéket

életképesen. Női betegségek terén orvosi szempontból, és anyagilag is jó itt dolgozni. Általában 1 f-t fizetnek ezüstben, ha a beteg jön a házamhoz, ha én megyek oda, ennek kétszeresét, éjjel háromszorosát. Nagyobb munkánál, műtétnél szerződést szokás kötni.

Tripoli, Nagycsütörtökön, 1871. április 6.

(Török viszonyok)

...

Mivel már egyszer utazáson vagyok, mert ilyenek fogom fel az itteni szolgálatomat, számomra előnyösebb minél többet csavargok a török kormány költségére az ő nagy birodalmukban. És megtörténhetik, hogy Szíriában vagyok, még fel sem ocsúdtam, és csomagolhatok, és ide meg oda kell utaznom. Ez itt lehetséges, de csak itt lehetséges. Ám végtelenül jól érzem magam az arabok és a beduinok között is, akikkel egészen jó barátságban vagyok. Buzgalommal tanulom a nyelvüket, és alkalmazkodom a szokásaikhoz, és ez annyira odaadókká teszi őket irántam, hogy úgy szolgálnak nekem, ahogy csak bírnak.

...

Kérded, hogy tudtak-e olyan hamar mást találni a helyemre? Nos, itt nem szisztematizált helyek vannak, ahol pályázatokat írnak ki; valamelyik hatalmasság szeszélye és kegye pillanatokon belül képez és töltet be állásokat, ha nincs is rá szükség. Ha a Tanács úgy akarja, 10 orvos van Mal Tepén, ha valamiért ötöt elküldenek, nem jön másik öt, hanem a másik öt kettőzött munkával dolgozik, amíg valami újabb szeszély újabbakat nem küld oda. Itt minden önkényes, semmi sincs rendben és szabályozottan. Mindenki azt teszi, amit akar, és úgy dolgozik, ahogyan akar. Itt semmi sem megy az általunk megszokott módon, de az ember keleten van, ahol azt szokták mondani: a padisah jó, de messze van!

Szerzőink figyelmébe

A szerkesztőség családtörténeti tárgyú cikkeket, könyvismertetések, illetve az egyesület életével és szakmai rendezvényekkel kapcsolatos beszámolókat vár az egyesület tagságától és az érdeklődő olvasóközönségtől egyaránt.

Kérjük, hogy:

- a lehető legjobban ellenőrizték állításaikat, szakirodalmi, levéltári hivatkozással, példával támasszák alá; arról írnak, amit jól ismernek.
- a cikkeknek a hiánytalan, végleges, „nyomdakész” változatát adják le, leadás után nincs már mód a változtatásra!
- az átírásokhoz az eredeti irat olvasható minőségű (de nem több MB-os terjedelmű) fényképét a lektorok számára mellékelik, még akkor is, ha nem lesznek a cikkbe beillesztve.
- a cikkbe beillesztésre kerülő képek lehetőleg legyenek jó felbontásúak, de egyenként ne haladják meg az 500 kB-ot.
- a cikkbe beillesztésre kerülő képek helyét és az esetleges képaláírást adják meg a szövegben, a képeket ne illesszék be a cikkbe, hanem küldjék mellékletben.
- ügyeljenek a helyes gépelésre, futtassanak helyesírás-ellenőrzést leadás előtt.
- ügyeljenek az iratátírás, forrásközlés pontosságára.
- az évszázadokat arab számmal, a dátumokat a következő formában tüntessék fel: „1632. július 23.” („1632.07.23.” és hasonló formátumok kerülendők!) Lábjegyzetben az „1632. júl. 23.” is megfelelő.
- a felhasznált műveket és levéltári anyagot lábjegyzet formájában hivatkozzák, külön irodalomjegyzéket nem szükséges készíteni.
- idézeteknél mindig adják meg a forrást.
- a felhasznált szakirodalmat/iratokat egységesen a következő szabványos formában adják meg:

Könyv:

Kovács István: A könyv. Bp., 2000. 50-55.

További hivatkozások esetén: *Kovács I.: i. m. 62-64.*

Ugyanarra a műre történő egymást követő hivatkozások esetén: Uo. 75-77.

Folyóiratcikk:

(3 vagy több szerző: et al., annál kevesebb: név szerint):

Darvas A., Kiss I., Jónás Á.: A folyóiratcikk címe. In: *Élet és Irodalom* 1.(2005.) 10-13.

Elektronikus:

Mint folyóiratcikk, és a részletes hivatkozásban fel kell tüntetni az URL-t és lehetőleg a letöltés dátumát:

Darvas A.: A folyóiratcikk címe. *Élet és Irodalom Online* (2005. június 12.).
<http://www.es.hu/pd/display.asp?channel=PUBLICISZTIKA0637> (Letöltés dátuma: 2006. aug. 20.)

Levéltári irat:

Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára (továbbiakban: MNL OL) P 2018 Tomcsányi (Tomcsini) család vásárosnaményi levéltára, 1. cs. 1. tétel Tomcsányi család évrendezett iratai, 1603.

Magyar Nemzeti Levéltár Pest Megyei Levéltára (továbbiakban: MNL PML) IV. 3. c/2. Pest-Pilis-Solt vármegye nemesi közgyűlésének iratai, köz- és kisgyűlési iratok, nemességi iratok (acta nobilitaria) 1792. fasc. 2. nr. 1988.

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy válogasson a beadott cikkek közül, későbbi számra halassza megjelentetésüket, a terjedelmesebb írásokat több részre bontva közölje le. A szakirodalmi összefoglalásokkal szemben előnyben részesülnek a primér források felhasználásával készült, egyéni kutatómunkán alapuló cikkek.

Nem megfelelő színvonalú, a családfa-kutatáshoz vagy az egyesület tevékenységéhez nem kapcsolódó, korábban máshol már megjelent írásokat a szerkesztőség nem fogad el közlésre.

A cikkeket MS Word formátumban a matrikula@macse.org címre várjuk.

Köszönjük leendő szerzőink munkáját, fáradozását!

A szerkesztőség

Egyesületi tagok honlapjai

Családtörténeti kalandozások

Bevezetés

Hirschler a Kárpát-medencében

Mertegy két évtizedig, hogy megtaláltam apa felmenőimét. Apám nem sokat tudott róluk, vagy legalábbis nem szívesen emlékezett vissza gyermekkorára nyomulástól és várossal. Néhány hónap alatt – főleg az internet segítségével – mintegy kétszer, 1944 előtt öt magyarországi Hirschler adatot sikerült összegyűjtenem. Az anyakönyvi adatok részben hiányosak, részben megbízhatatlanok. Nem tudhatni, hogy a több ezer Hirschler közül – néhány közvetlen felmenő lezárnia – vajon ki lehet vér szerinti rokon, és ki nem. De hát világos soron mindgy is. Bár a sok-sok zsidó Hirschlerem kívül van sok-sok nem zsidó Hirschler is (protestánsok, moriták, katolikusok, stb.), a következőkben elsősorban azokról a Hirschlerokról lesz szó, akik zsidó vallásúaként éltek a Kárpát-medencében.

Néhány település, ahol már a 18-19. században éltek Hirschlerok

A Hirschler bejövetele

A soproni levéltár kéziratok kiírásai között található Gedenkbuch (Feljegyzési könyv) 1492-től kezdődően deríti meg a város polgárságát érintő fontosabb ügyeket. 1494. szeptember 5-én azt jegyezték fel: „A tanács egyezsége hoz létre János, a csipő és Salamon, illetve Hirschel zsidók között a nekik járó adósság ügyében.”

Családtörténeti kalandozások – Hirschler András honlapja

<https://sites.google.com/site/hirschlercsalad/>

Kezdőlap

Menü

- Képgaléria
- Aktuális
- Skultéti név és család eredet
- Családfák
- Más Skultéti családok
- Nári közösség
- Híres Skultétiak
- Egyéb családtörténeti adatok
- Pestre szakadt ágaik
- Nári oldalaink

Hírek, újdonságok 2014

2014.01.05

Hírek, újdonságok a honlapon és a kutatásomban 2014-ben

[Teljes bejegyzés](#) | Menüpont: [Aktuális](#) | Hozzászólások: 0

Családnév gyakoriság Náraiban száz éve

2014.01.04

Családnév gyakoriság Náraiban száz éve, azaz 1914-ben

[Teljes bejegyzés](#) | Menüpont: [Nári közösség](#) | Hozzászólások: 0

Ki hol lakott Náraiban 1914-ben?

2013.10.01

Németh József honlapja

<http://www.naraiskultety.hu/>

MACSE

H-1022 Budapest
Bimbó út 55.

E-mail: macse@macse.org

Adószám: 18213056-1-41

KSH: 18213056-6499-529-01

Egyesületi tisztségviselők

Dr. Kollega Tarsoly István
elnök

Dr. Hatvany Béla Csaba
elnökhelyettes

Dr. Várkonyi Tibor
főtktár

Babesányi Judit
titkár

Garadnai Zoltán Zsolt
titkár

Kónya Zsuzsanna
titkár

Németh József
titkár

Papcsik Béla
titkár

Szigetiné Zékány Ilona
titkár

Sztrányainé Ildikó
titkár

Gelei Judit
kincstárnok

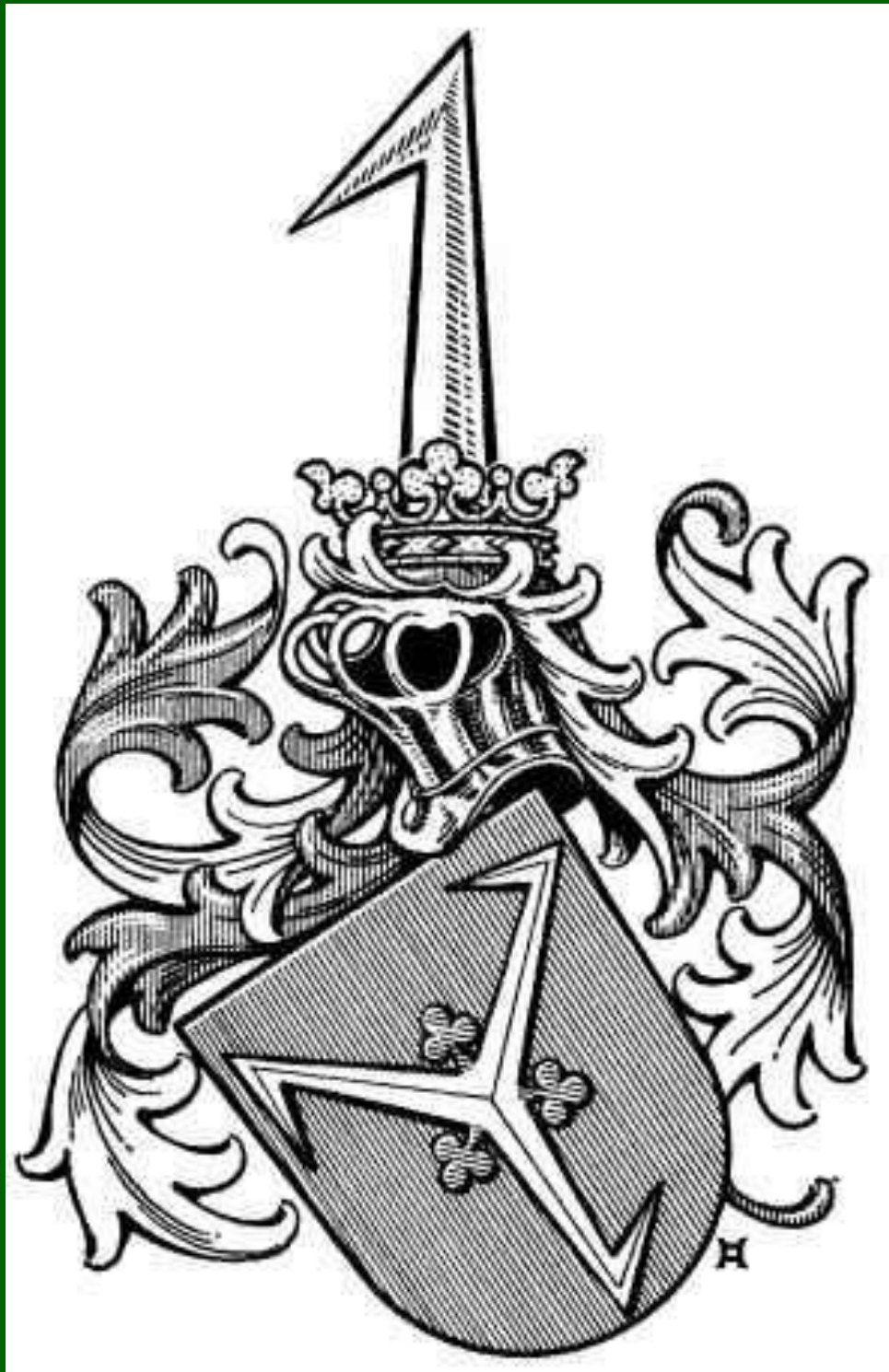
Cseresyésné Bécsy Zsuzsa
az ellenőrző bizottság elnöke

Beszeda László
az ellenőrző bizottság tagja

Vezér Ágnes
az ellenőrző bizottság tagja

Látogassa meg web-
helyünket:

<http://www.macse.org>

Kekule von Stradonitz család címere

Forrás: http://wiki-de.genealogy.net/Stephan_Kekule_von_Stradonitz